

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Sroda, dnia 2 sierpnia 1922 roku

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Rząd a potrzeby nauki.

(wp) P. Lejta Sokolnicka, posłanka z Wielkopolski, członkini Zw. Lud. Nar., która jest gorącą orędowniczką spraw naukowych w Sejmie, zgłosiła nowy wniosek, w którym miłości się wezwanie do rządu, aby:

1) przedłożył Sejmowi projekt ustawy, regulującej wewnętrzną organizację państwowych archiwów, zapewniających im warunki sprawne go funkcjonowania i prawidłowego rozwoju,

2) aby unormował w tej ustawie obowiązki i prawa naukowych pracowników odpowiednich instytucji odpowiednio do ich stanowiska i użyteczności publicznej.

3) przedstawił projekt należytego uposażenia tych pracowników celem umożliwienia im wydatnej pomocy naukowej. (8)

Pałkownik Barber.

(wp) Kraj nasz opuszcza pałk. A. B. Barber, który w r. 1920 przybył do nas z misją Hoovera w celu technicznego udoskonalenia na szczytach kolei i który jako doradca techniczny brał udział w konferencjach w Genewie i Genewie. Zasługi jego oceniono z wdzięcznością społeczeństwem. Naczelnik zaś Państwa udzielił mu orderu Polonia Restituta kl. II. W dn. 28 b. m. zegnał go bankietem min. Narutowicz, który w mowie scharakteryzował całą pożyteczną działalność odjeżdżającego. (8)

R. P. S.

(wp) W sobotę obradowała w Warszawie pod przewodnictwem pp. Daszyńskiego i Zaręby Rada Naczelna P.P.S. Głównym tematem rozpraw były wybory i listy kandydatów, których ostateczne ustalenie powierzono Centr. kom. wykon. Poza tem podwyższono podatek partyjny. (8)

Pogłoski o Machnie

(wp) Niektóre z pism zagranicznych podały wiadomości o ucieczce Machny okazało się, że Machno nadal znajduje się w obozie koncentracyjnym w Strzałkowie i jest pilnie strzeżony z powodu spraw sądowych wytoczonych mu przez licznych poszkodowanych obywateli polskich, którzy obrabowani zostali na Ukrainie przez bandy Machny. (A.W.) 9

R. Srokowski w Warszawie.

(wp.) Konsul generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Hamburgu, p. Stanisław Srokowski przybył do Warszawy dla zdania relacji z inspekcji konsulatów polskich, dokonanej na terytorjum Rzeszy niemieckiej. (A. W.) (5)

Nowy rząd.

(wp) Prezydent Ministrów p. Nowak obejmie urzędowanie w ciągu dnia dzisiejszego. Pierwsze posiedzenie nowej Rady Ministrów odbędzie się dziś we środę. Zostanie na niem ustalony tekst expose, z którym rząd przedstawi się we czwartek na plenarnym posiedzeniu Sejmu. (5)

W OBRONIE PRAWA.

Odezwa Wojciecha Korfantego.

Rodacy!

Po upadku gabinetu p. Artura Śliwińskiego p. Naczelnik Państwa zrzekł się przysługującego mu ustawodawczo prawa inicjatywy proponowania kandydata na premiera. Zgodnie z naszymi zasadniczymi ustawami państwowymi Komisja Główna Sejmu większością głosów desygnowała mnie jako prezidenta Rady Ministrów.

Nie ubiegałem się o ten zaszczyt — bo moje stosunki osobiste na to nie pozwalają — ale na koniec uległem prośbom stronnictw działających mnie swem zaufaniem i tylko z obowiązku obywatelskiego podjąłem się ciężkiego zadania utworzenia gabinetu. Stronnictwom większości przedstawiałem poprzednio swój program polityczny, który został przez nie jednogłośnie przyjęty. Był to program pojednania rozdartego waśniami partyjnymi społeczeństwa, program obrony prawa, dążący do wymiaru politycznej i społecznej sprawiedliwości oraz do utrwalenia praworządności w państwie.

Zanim przyjąłem desygnację przez Komisję Główną, w myśl mego programu pojednania udałem się do p. Naczelnika Państwa, by się z nim porozumieć co do zgodnej pracy dla dobra państwa.

P. Naczelnik Państwa oświadczył, że nie będzie mi przeszkadzał w tworzeniu gabinetu, ale z góry odmówił współpracy z rządem przezemnie tworzoną. Równocześnie p. Naczelnik Państwa zapowiedział swoją dymisję, ponieważ nie może się pogodzić z całym naszym „systemem“, określającym prawa jego i prawa Sejmu na wypadek przesilenia rządowego. Wyraźnie podkreślił p. Naczelnik Państwa, że w danym wypadku nie chodzi mu bynajmniej o moją osobę, lecz podobnieby postąpił, gdyby nawet jego rodzony brat został desygnowany na premiera. Po oświadczeniu p. Naczelnika Państwa powtórzył później kilka razy wobec posłów Federowicza i Rosseta oraz podczas długiej rozmowy, która z nim miałem, i w obu wypadkach zapowiedział kategorycznie swoje ustąpienie.

Wobec tego stwierdzić mi tylko wypadło, że pomiędzy p. Naczelnikiem Państwa a większością sejmową istnieje głęboki konflikt konstytucyjny. Ponieważ zaś państwo nie może pozostać bez rządu, zgodnie z prawem i w porozumieniu ze stronnictwami większości przystąpiłem do tworzenia rządu, o czem p.

Naczelnika Państwa w uprzejmej formie zawiadomiłem. Mimo nadzwyczajnych trudności utworzyłem gabinet, który zdrowa opinia publiczna przyjęła nader życzliwie i uznała jako jeden z najlepszych rządów, jakie Polska dotąd miała. Z gotową listą gabinetu udałem się do p. Naczelnika Państwa, aby zgodnie z prawem poprosić go o podpisanie nominacji rządu.

P. Naczelnik Państwa wbrew swemu poprzedniemu oświadczeniu, że nie będzie mi przeszkadzał w tworzeniu rządu, podpisanie listy gabinetu odmówił. Jako przyczynę swego stanowiska podał znowu „ów „system prawny“, którego uznać nie chce, i ponownie podkreślił, że moja osoba nie jest przyczyną jego zachowania się. Przy tej sposobności p. Nacz. znowu zapowiedział swoją dymisję, ale daty jej bliżej określić nie chciał. Tem samym p. Naczelnik Państwa opuścił grunt prawny, bo zwalczający przez niego „system“ jest wynikiem prawomocnych uchwał Sejmu, a Sejm u nas jest jedynym źródłem prawa.

Wobec tego jawnego pogwałcenia prawa przez najwyższego jego stróża, poczytywałem sobie za święty obowiązek podjąć walkę o prawo i wytrwać w niej aż do końca. Praworządna część społeczeństwa w tysiącach telegramów i rezolucji wypowiedziała swą zgodę z moim stanowiskiem. W Sejmie p. Naczelnik Państwa nieomal byłby otrzymał votum nieufności; nieznaczna większość zapewniła mu głosy posłów nie polskich i wrogich państwu. Lewica sejmowa, chętna ca się obroną praw demokratycznych i republikańskich, skojarzona z żywiołami niepolskimi i antypaństwowymi, ze względów partyjnych — politycznych podeptała zasadnicze prawa narodu.

Przez zamianowanie gabinetu p. rektora Nowaka rozpoczęta walka o prawo nie została ukończona. W nadchodzących wyborach do Sejmu rostrzygnąć ją ma cały naród.

Wytrwajcie w tej walce, a zapewnicie Ojczyźnie naszej panowanie prawa, praworządności i powagę w oczach innych narodów, a sobie możność spokojnej i uczciwej pracy.

(—) Wojciech Korfanty.

Katowice, dnia 30 lipca 1922 r.

Z Komisji sejmowej

(wp) Posiedzenie Komisji wojskowej w obecności p. Ministra spraw wojskowych i Ministra skarbu odbędzie się we czwartek o godz. 11 rano.

Porządek dzienny obejmuje dyskusja nad referatem posła dr. Meisnera o zaopatrzeniu emerytalnym wojskowych i ich rodzin.

Dotychczas jeszcze członkowie nowego rządu nie weszli w urządowanie. 9

Wyjazd posła belgijskiego.

(wp.) Poseł belgijski baron Eculle wyjechał na urlop, zastępować go będzie radca legacyjny Neef. (5)

Sędzia rozjemczy w Gdańsku.

(wp.) Sędzią gdańskim niemiecko-polskim w sadzie rozjemczym na podstawie umowy tranzytowej mianowany został nadradca regencyjny dr. Draeger, zastępcą jego radca-Ottawa.

Groźna sytuacja na Wschodzie.

PARYŻ 1 (wł.)—Położenie na Wschodzie oceniane jest na Quai d'Orsay nadal bardzo poważnie. Nadeszły podobno informacje o prawdziwych zamiarach Grecji i panuje zaniepokojenie z powodu różnicy zdań, jaka ujawniła się między greckim ministrem spraw zagranicznych a Naczelnym dowództwem greckim. Odnosi się wrażenie, że Grecja myśli o zamachu za który potem rząd nie zechce przyjąć odpowiedzialności.

Francja stara się przekonać Anglię i Włochy o konieczności szybkiego i energicznego wystąpienia wobec Grecji. Między innymi proponowano blokadę greckich punktów flotowych w morzu Marmara.

Półoficjalny „Journal des Debats” podkreśla, że wojna na Wschodzie będzie nieunikniona, jeżeli Grecy pójdą, na Konstantynopol gdyż w takim razie Kemal posunie się ku Bosphorowi a Bułgarzy spróbują skorygować granicę, wyznaczoną im podczas ostatniej wojny. 9

MOSKWA 1 (PAT) z Baku donoszą o postępie Envera Paszy nad Morzem Kaspijskim. Ford Aleksandrowski na południowy Wschód, od Uralska, został zajęty przez jego wojska.

KONSTANTYNOPOL 1 (PAT) Generał To washend odjechał z Angory do Londynu. Oświadczył on, iż jedo zdaniem — pokój dałby się osiągnąć, gdyby Grecja wycofała swe wojska z Azji Mniejszej. Gdyby jednak usiłowania, podjęte w celu zawarcia pokoju, zawiodły, sytuacja — zdaniem generała — stałaby się bardzo groźna.

Mobilizacja faszystów we Włoszech.

RZYM, 1 (wł.) Z powodu groźącego strajku robotników socjalistycznych w całym kraju, który ma się odbyć z powodu ostatnich niepokojów w Rzymie, Centralny Komitet Partji faszystów w Rzymie wydał rozporządzenie Mussolini'ego, rozkaz ogólnej mobilizacji wszystkich faszystów we Włoszech.

Dzienniki rzymskie podają odezwę, w której faszyci twierdzą, że przyjmują wez-

WIEN 1 (PAT) Jak donosi „Neue Freie Presse”, wojska angielskie w Konstantynopolu liczą 5,000 ludzi, francuskie 6,000, włoskie 2,000. Od pewnego czasu odbywa się w Francji przegrupowanie czterech dywizji greckich (6)

KONSTANTYNOPOL 1 (PAT) W. B. K. Turecki minister spraw zagranicznych wręczył dowódcy wojsk sojuszniczych notę z dokładnym wykazem sił greckich przygotowanych do operacji wojennych. Według informacji tureckich, siły greckie mają wynosić 30,000 ludzi. Nota zwraca uwagę na te przygotowania i domaga się, aby rządy koalicyjne poczyniły wszelkie zarządzenia w celu przeciwdziałania naruszeniu neutralności Konstantynopola, po ręcznej przez państwa koalicyjne. (5)

MALTA 1 (PAT) Eskadra krążowników angielskich, stojąca w pobliżu Sardynji, po połączeniu się z drugą eskadrą angielską, wiązującą pułk wojsk angielskich z Malty, wyruszyło w kierunku Konstantynopola. (5)

PARYŻ 1. (wł.) Wychodzące w Paryżu „Poslednija Nowosti” podają treść ultimatum Envera Paszy do Komisarza ludowego Azerbejdżanu. W tym dokumencie Enver Pasza mówi o sobie, jako o głównym dowódcy wojsk Buchary i Turkestanu i domaga się uznania niezawisłości tych krajów przez rząd sowiecki oraz wycofania armii czerwonej i innych władz sowieckich, w przeciągu 2-ech tygodni. W przeciwnym razie rada rządu Buchary i Turkestanu zastrzega sobie prawo wolnej ręki.

wanie socjalistów i w której wzywają robotników kolejowych do wytrwania na stanowisku.

Faszyści pozostawiają rządowi 48 godzin czasu dla udowodnienia swego autorytetu wobec socjalistów i innych, państwu zagrażających elementów. Po tym terminie faszyci zastrzegają sobie prawo wolnej ręki i grożą, że sami staną w miejsce rządu i zainicjują porządek.

Przygotowania komunistów do rewolucji w Niemczech.

BERLIN, 1 (wł.) „Lokal-Anzeiger” donosi o odbyciu w tych dniach tajnym posiedzeniu Rady Robotniczej niezależnych socjalistów i komunistów, na którym byli obecni dwaj przedstawiciele rządu sowieckiego. Jeden z nich oświadczył, że III Międzynarod. liczy się, iż w Niemczech wkrótce przyjdzie do rewolucji, którą rząd sowiecki wszelkimi siłami poprze. Jest rzeczą konieczną, aby przed rozpo-

częciem jakiegokolwiek akcji rozbić reakcyjne organizacje i wojsko.

Pewien przedstawiciel moskiewskiego sztabu generalnego został już umieszczony w Berlinie w komisji kolejowej. Kilku przedstawicieli wojskowych rządu sowieckiego przybędzie jeszcze do Niemiec. Ustawa o ochronie republiki jest zdaniem przedstawicieli sowieckich, krokiem do rewolucji. (5)

Francja grozi Niemcom sankcjami.

PARYŻ 1-8 (PAT) Poincare wystosował pod adresem ambasadora niemieckiego w Paryżu pismo w sprawie noty niemieckiej z dn. 14 lipca br.

Premjer poddaje krytyce tezę niemiecką, dotyczącą spłat kompensacyjnych, dowodząc braku jej uzasadnienia.

W końcu domaga się Poincare wykonania przez Niemcy układu z dn. 10 czerwca 1921 r., zaznaczając przytem, iż w razie, gdyby żądane gwarancje nie zostały przez rząd Rzeszy udzielone w terminie wyznaczonym w tym wypadku, musia-

łyby być niezwłocznie zastosowane.

BERLIN 1-8 (A. W.) W tutejszych kołach dyplomatycznych uchodzi niemal za pewnik, że rząd francuski w odpowiedzi na odrzucenie przez Niemców żądań francuskich w sprawie spłat reparacyjnych, chwyci się środków represyjnych i zastosuje wobec Niemiec sankcje karne, nie czekając na stanowisko poszczególnych rządów koalicyjnych. Francja ma podobno zamiar ścigać te sumy z terytorjum niemieckich, znajdujących się pod okupacją Francji

BERLIN 1-8 (A. W.) Według niesprawdzonych wiadomości, podanych przez prasę niemiecką w Londynie, krąży w Berlinie nieporozumienie pogłoski, że rząd francuski przygotowuje akcje wojsk francuskich w kierunku na zagłębie Ruhry. Komendę nad tymi wojskami ma podobno objąć gen. Niessel.

Anglja za przyjęciem Niemiec do Ligi Narodów.

LONDYN 1 (PAT) Lloyd George oświadczył w izbie gmin, że Anglja poprze wszelkie kroki Niemiec, czynione celem przyjęcia ich w poczet członków Ligi Narodów. 9

Odpowiedź niemiecka na notę francuską.

WIEN 1 (PAT) „Neue Freie Presse” donosi z Berlina, że odpowiedź rządu niemieckiego na ostatnią notę francuską przesłana została wczoraj wieczorem do Paryża. Odpowiedź ma charakter odmowny. (5)

Strajk generalny w północnych Włoszech.

WIEN 1 (PAT) „Neue Freie Presse” donosi z Rzymu, że w całych północnych Włoszech rozpoczął się strajk generalny. Przebieg strajku jest spokojny. (5)

Odpowiedź Bawarii.

EILWESE 1 (PAT) Bawarska Rada gabinetowa ułożyła dziś odpowiedź na notę rządu Rzeszy. (5)

Wirth w niebezpieczeństwie.

WIEN 1. 8. (A. W.) „Neue Freie Presse” donosi z Berlina, że kanclerz Rzeszy Wirth, otrzymuje ciągle pisma z pogrozkami. Wirth oświadczył jednemu ze swych przyjaciół, że jest na wszystko przygotowany. (5)

Z OSTATNIEJ CHWILI

STRAJK ROBOTNIKÓW ROLNYCH I LEŚNYCH W WIELKOPOLSCE.

POZNAŃ 1 (PAT) Zarząd związku robotników rolnych i leśnych w Wielkopolsce ogłosił strejk rolny z dniem 2. sierpnia. Powodem strejku jest nieuwzględnienie przez zjednoczonych producentów podwyższenia płac zarobkowych rolnych. W sprawie tej pertraktował wczoraj w Poznaniu p. minister pracy i opieki społecznej Darowski, zarówno ze zjednoczonymi producentami jak i z przedstawicielami związków robotniczych. Pertraktacje nie odniosły rezultatów.

UJĘCIE ŁÓDZKIEGO „BANKRUTA” W GDAŃSKU.

WARSZAWA 1 (wł.) Przed kilku dniami, właściciel wielkiej firmy manufakturowej „Z. Fajnberg” w Łodzi, zabrawszy całą gotówkę z kasy i przepisawszy uprzednio majątek na imię żony — zbiegł w niewiadomym kierunku.

Onegdaj wywiadowcy policji warszawskiej zbiegłego bankruta aresztowali w Gdańsku.

Znaleziono przy nim 46.000 dolarów.

KONFERENCJA LLOYD GEORGA Z POINCARÉ'M 7. bm?

LONDYN 1 (PAT) Biuro Reutara donosi, że Lloyd George zaproponował Poincarému, spotkanie w Londynie w dniu 7 bm. Konferencja ta miałaby się ograniczyć tylko do omówienia kwestji odszkodowań. Rządy włoski i belgijski mają być zaproszone na konferencję.

Pamiętajcie o weteranach 63 roku

Zygzaki.

Pomylił się.

Ponieważ przy pomieszczeniu rezultatów głosowania podaliśmy, że wśród głosów większości jest 11 głosów żydowskich i 7 głosów niemieckich przeto warszawski żydowski „Nasz Kurjer” prostuje tę informację stwierdzając, że wśród lewicowej większości było... aż 18 żydów, bowiem w P. P. S. jest 3-ch i w K. P. K. 4-ch żydów. A więc bardzo chętnie prostujemy naszą informację stwierdzając, że w większości za p. Naczelnikiem Państwa było 18 żydów i 7-lu Niemców.

KRONIKA

— Kalendarzyk

Lzisz. Środa 2 sierpnia, N. M. P. Antelkiej
Wschód słońca g. 5 m. 55
Zachód g. 7 m. 28.

— Widowiska.

„Luna“ (Przejazd 1)

„Odeon“ Przejazd 2

„Paragraf 82-gi praw o małżeństwie“

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Dziewczę z cichej wioski“

Kino „Corso“ „Herkules czarnych gór“

Teatr letni „Scala“ (Cegielniana 18)

„Nowy program Nr. 11“

— Kalendarzyk historyczny.

1733 General rosyjski Lascy na czele 40,000 armji wkracza w granice Litwy.

— Brak cukru.

(c) Od pewnego czasu w mieście odczuwać się daje brak cukru w składach.

Wedle relacji jednego z tutejszych hurtowników, w cukrowniach w Poznańskim rafinady niema zupełnie i dla tego cukrownie przystępują do przeróbki cukru żółtego na biały, co potrwa jednak około dwóch tygodni. Miejsce cukrownie podobno zapasów już nie posiadają żadnych.

Pisma warszawskie podają dwie wersje: 1) że dużo cukru zużyto na wyrób konserwów i win owocowych i 2) że podobno jakiś szczęśliwiec otrzymał pozwolenie na wywóz wielkiej partji cukru za granicę.

Jakieby jednakże przyczyny były powodem niedoboru cukru, należy zaznaczyć, że odbije się to fatalnie na kieszeni ludności.

— Dom handlowy Oficerów Rezerwy.

Z inicjatywy Zarządu Związku Oficerów Rezerwy Województwa Łódzkiego odbyło się zebranie zainteresowanych oficerów rez. W. P. celem zorganizowania własnej placówki handlowej.

W imieniu Zarządu Z.O.R.W.E., posiadzenie zagaił p. Franciszek Smolarek, akcentując konieczność podjęcia prac w wymienionym kierunku i obszerny zakres działania, jakoby mogła spełnić Spółka Handlowa Oficerów Rezerwy.

Po dłuższej dyskusji projekt ten zasadniczo przyjęto, uchwalając równocześnie fakt powstania Spółki i deklarując zakup udziałów. W głównych punktach brzmi on następująco:

Spółka wstępuje pod firmą „Dom Handlowy Oficerów Rezerwy „Wojpol“ Sp. z ogr. odp. z siedzibą w Łodzi na cel: kupno i sprzedaż produktów rolnych i kopalnianych, wytworów przemysłu zarówno krajowego, jak i zagranicznego, nieruchomości miejskich i wiejskich na rachunek własny i w charakterze komisarza, urządzenie składów towarowych, dokonywanie czynności przewozowych i ubezpieczeniowych. Spółka ma prawo otwierać w kraju i zagranicą potrzebne jej oddziały, ekspedytury, agentury, przedstawicielstwa, składy etc.

Udziałowcem Domu Handlowego Ofi-

cerów Rezerwy „Wojpol“ może być tylko członek Z.O.R.W.E.

— O biura próśb i podań.

p) Na podanie złożone przez „zrzeszenie pracy współdzielni zarobkowej“ w sprawie otwarcia biur próśb i podań w miastach b. kongresówki min. spraw wew. zawiadomiło iż nie stawia przeszkód przeciwko zakładaniu przez zrzeszenie i na jego odpowiedzialność tych biur pod warunkiem, iż o otwarciu każdego biura zostanie zawiadomiona miejscowa władza, administracyjna I-ej instancji. Równocześnie ministerstwo zaznacza iż biura podań i próśb będą obowiązane zastosować się ściśle do ustawy jaka będzie uchwalona w sprawie tych biur.

— O budżet miejski.

p) Dziś zbiera się komisja skarbowo celem rozpatrzenia budżetu miejskiego na rok 1922.

— Popieranie akcji P.A.K.P.D.

p) Urząd wojewódzki przesłał starostom, komisarzowi rządu oraz prezydentom miast wydzielonych na terenie województwa łódzkiego okólnik w sprawie kontynuowania przez rząd polski akcji dokarmiania dzieci. Akcja ma być przeprowadzona z tem jednak zastrzeżeniem że część kosztów przyjmie na siebie społeczeństwo.

Ministerstwo poleca przez odpowiednie przedstawienie sprawy wpłynąć na związki komunalne celem jak najdalej idącego popierania zamierzeń polsko-amerykańskiego komitetu pomocy dzieciom, a specjalnie w kierunku finansowego udziału tych ciał samorządowych w wspomnianej akcji.

— Wycieczka dziatwy do Krakowa.

p) W dniu dzisiejszym wycieczka złożona z 45 dzieci szkół powszechnych wyjeżdża do Krakowa i Zakopanego.

Z muzeum nauki i sztuki.

p) Wydział szkolnictwa i kultury zakupił od firmy Chabrowski wypchanego łosia, celem powiększenia zbiorów muzeum nauki i sztuki. Prócz tego muzeum otrzymało kilka ofert od sprzedawców zębów mamutowych.

— Ogledziny zakładów fryzjerskich.

p) Wydział zdrowotności publicznej przystąpił do ogledzin zakładów fryzjerskich. Przy ogledzinach obecnym jest przedstawiciel cechu fryzjerskiego.

— Zwalczenie pośrednictwa pokątnego

p) Ponieważ pokątne pośrednictwo zaczyna na terenie województwa łódzkiego przybierać coraz to większe rozmiary ze szkoda osób trzecich i ze szkoda dla porządku publicznego, województwo zawiadomiło podwładne sobie organa, aby przeprowadziły ścisłą kontrolę osób trudniących się pośrednictwem i aby organa policyjne zwracały baczniejszą uwagę na tego rodzaju osoby i w razie ustalonego braku wymaganych zezwoleń pociągały winnych do odpowiedzialności karnej.

— Wzrost drożyzny w lipcu.

p) W dniu 31 lipca odbyło się posiedzenie komisji rzeczoznawców do badania wzrostu drożyzny. Ustalono, że w ciągu lipca wszystkie artykuły z wyjątkiem kawy zbożowej podrożały.

Przewidywać należy, że koszty utrzymania rodziny pracowniczej wzrosły w lipcu o 20 proc.

— Z urzędu miar i wag.

p) Urząd kontroli wag i miar podnosi tarify za stemplowanie miar i wag z dniem 1 sierpnia o 50 proc.

Wypożyczanie ciężarów do kontroli wag kosztuje do 500 kg. wagi 2,000 mk. zaś większe po 1,000 mk. od każdego następnego tysiąca.

— Związek cechów krawieckich.

W Poznaniu zorganizował się Związek cechów krawieckich.

Zadaniem związku narazie jest: 1) wyszukanie i przyciągnięcie cechów ziemi zachodnich t. j. Pomorza Wielkopolski i Śląska. 2) zarejestrowanie cechów b. Kongresówki i Małopolski. 3) Ustanowienie cennika.

Dlatego też każdy mistrz krawiecki pragnący polepszenia swego bytu winien się ograżyć o organizację, która oparta na prastarych tradycjach, posiada dziś jeszcze przywileje. W tym celu każdy mistrz, pracujący samodzielnie powinien wstąpić w swem lub okolicznem mieście jako członek do cechu krawieckiego.

Pozatem związek cechów krawieckich pragnąc sprostać swemu zadaniu zwołuje zjazd delegatów na 22 października r. b.

Informacji narazie udziela p. Edmund Nowaczyk, Poznań św. Marcina 54 i p. (10)

— W sprawie zaopatrzenia inwalidów wojennych.

W myśli zarządzenia ministerjum spraw wojskowych inwalidzi wojenni, którzy ubiegają się o otrzymanie zaopatrzenia na zasadzie ustawy inwalidzkiej z d. 19 marca 1921 („Dz. Ustaw“ Nr 32) obowiązani są złożyć we właściwych urzędach deklaracje według ustalonego wzoru. Deklaracje te będą podstawą do wymiaru pełnych dodatków drożyznianych po ogłoszeniu rozporządzenia wykonawczego do ustawy.

Jednocześnie przy składaniu deklaracji obowiązują inwalidów złożenie świadectw lekarskich, stwierdzających stan zdrowia dzieci inwalidów ponad 18 lat, które znajdują się w ich utrzymaniu.

Wobec tego, że w wielu wypadkach inwalidzi nie posiadają pieniędzy na opłacanie lekarzy za wydaną przez nich świadectwa, jak się dowiadujemy obecnie zarządono, aby lekarze powiatowi w razie zwrócenia się do nich inwalidów w sprawie wydania świadectw nie żądali za swe czynności żadnego wynagrodzenia. (7)

— Podwyższenie opłat w urzędach celnych.

Minister kolei żelaznych wydał na podstawie dekretu z dn. 7 lutego 1919 roku o tymczasowem przekazaniu ministrowi komunikacji prawa wydawania przepisów o przewozie pasażerów, bagażu, towarów oraz ustalania taryf przewozowych na kolejach polskich, rozporządzenie, według którego obecnie obowiązująca taksa opłat za roboty fizyczne, wykonane w urzędach celnych przez pracowników kolejowych („Dz. Ustaw“ Nr. 104—1921 r.) została podwyższona w Warszawie i Łodzi trzykrotnie, a we wszystkich innych miejscowościach dwukrotnie.

Rozporządzenie powyższe obowiązuj od 1 sierpnia b. r. (5)

— Paszporty zagraniczne.

Jak wiadomo — paszporty na wyjazd za granicę w jakimkolwiek kierunku z wyjątkiem na wyjazd do Litwy Kowieńskiej nie podlegają wizowaniu w Ministerjum spraw zagranicznych.

W związku z tem wydano zarządzenie, aby władze administracyjne I-ej instancji zaprzestały przysyłania paszportów zagranicznych do Ministerjum spraw zagranicznych w celu otrzymania wizy. Natomiast paszporty do Litwy Kowieńskiej podlegają wizowaniu przez Ministerjum spraw zagranicznych wobec czego paszporty takie winny być przysyłane do Min. spr. zagr.

Ministerjum spr. zagr. w dalszym ciągu przysługuje prawo udzielania wiz służbowych i dyplomatyecznych na wyjazd i wjazd do Polski.

— Ceny produktów żywnościowych na rynkach w dn. 1. 8 rb

(nd) Masło funt mk. 100c do 1,200 ser. od mk. 225 mk. 260 śmietana 1 kwarta od mk. 800—1000, jajka jeden mendeł od 600 750, kartofle 1 funt mk. 35, wieprzowina 1 funt mo. 300 wołowina 1 funt: mk. 300, cielęcina 1 funt mk. 300, słonina 1 funt 600, szmalce: 1 funt mk. 680. (7)

WYPADKI I KRADZIEŻE.

— Ładna zabawa.

(nd) Podczas zabawy w Nowych Chojnach została postrzelona przez nieuznaną nejaką Domęcia Grabarczyk (Rzgowska 3) ołotowa po udzieleniu pomocy odwozilo G. do domu. (7)

— Znowu napady na drodże.

Na trakcie Łagiewniki—Łódź został dokonany napad bandycki na Moszka. Właściciel drogi—Napadu dokonał jakiś osobnik średniego wzrostu, który zabrawszy napadniętemu 40,000 mk. zbiegł. (8)

SCALA

w razie pogody
w ogrodzie.
w razie niepogody
w teatrze.

Dziś nowy program, nowe siły!

Tagrej akt mieszany Willi Schwarz mistrz gwizdania Lourini tańce klasyczne Masłowa
primadonna operetki kijowskiej Jelecki recytator i mimik Walewska chłopskie typy Stanisław- 3251
scy nowy repertuar Bronecki, Czwanowa śpiew Bella Fabiani i Sankarzewski
znakomity duet operetkowy i Kwartet taneczny Oj-ra oj-ra!!
inne pierwszorzędne atrakcje.]

— Straszny wypadek.

(p) Przechodzący torem kolejowym robotnik w dziale drogowego Jan Duk wpadł pod koła odepchniętego wagonu. Koła wagonu obcięły nieszczęśliwemu obie nogi. Duk po upływie kilku godzin zmarł nie odzyskawszy przytomności 9

— Schwytanie herszta bandy.

(p) Swego czasu z więzienia w Grodnie zbiegło po wylamaniu ściany 16 przestępców rozbrojonych po przednio straż. Onegdaj policjanci zauważyli przy ul. Zgierskiej jakichś trzech podejrzanych jegomościów. Dwóch z nich zatrzymano zaś trzeci zbiegł. Jeden z nich Kazimierz Rudnicki był hersztem uciekinierów, zaś drugi Jan Okrański poszukiwany był przez władze policyjne za dokonaną kradzież. Przy aresztowaniu znaleziono 12 wytrychów, łom i inne narzędzia złodziejskie. Aresztowani h. odesłano do więzienia 9

— Kradzieże.

(p) Przy ulicy Zgierskiej 38 za pomocą wytrychu skradziono koldry płuszone i bieliznę należące do Szlamy Berlinera.
Z mieszkania Abrama Grinbauma (Brzezińska 12) nieznani złoczyńcy skradli garderoby i srebra na sumę 700,000 mk. 9

Komunikaty

— Wygrane loterii Pol. Tow. Czerw.

Krzyża będą wypłacane w Łodzi w biurze Czerw. Krzyża (Piotrkowska Nr. 96-I) w godzinach od 9-3 jeszcze tylko do dnia 10 sierpnia r.b. włącznie. Po upływie tego terminu żadne wygrane nie będą uwzględniane.

— Z Akademickiego Koła Łódzian.

Biuro Informacyjne dla maturzystów przy A. K. Ł. zawiadamia, że w czwartek dnia 31 bm, o godz. 7-ej wieczorem w lokalu Tow. Krajowznawczego (Al. Kościuszki 17) odbędzie się zebranie informacyjne dla maturzystów-stek. Na porządku dziennym między innymi znajduje się sprawa przyjmowania maturzystów do koła.

Z bibliografji.

„Ukazal się № 6 „Statystyki Pracy“, miesięcznik wydawanego przez Główny Urząd Statystyczny pod redakcją Edwarda Lipińskiego.

Numer zawiera, poza obfitym materiałem cyfrowym w postaci tablic, szereg opisów tekstowych ze wstępnym artykułem o drożyznie w Polsce i Niemczech; m. in. opis stanu przemysłu i b. interesujący opis na podstawie przeprowadzonej ankiety o stopniu uruchomienia przemysłu; ceny hurtowe i detaliczne z interesującym porównaniem poziomu cen w Polsce i zagranicą; drożyzna w maju; zarobki i warunki pracy z ciekawym zestawieniem płac robotników w Niemczech; strajki i lokauty. (7)

Judaica

Żyd nie jest Niemcem, lecz oszustem, nie jest Walonem (?) lecz fałszerzem; nie jest obywatel, lecz dusiciem. Niedowierzaj lisowi na zielonem błoniu. Nie wierz żydowi, gdy klucza przysięgę.

(8) Marcin Luter.

Ze świata.

KOBIETY W PARLAMENTACH.

(o) We Francji toczy się dotychczas walka o prawa wyborcze dla kobiet Senat francuski zachowuje dotąd stanowisko stanowczo odporne tak, iż nie zdaje się, aby kobiety we Francji w najbliższym czasie miały otrzymać prawo wyborcze.

„Exelsior“ z tej okazji wylicza kraje, w których kobietom przyznano prawa wyborcze. W Anglii izba gmin nadała kobietom prawa polityczne. W izbie gmin są dwie posłanki. Prawo wyborcze kobiet angielskich podlega jednak pewnym ograniczeniom.

W Szwecji kobiety głosowały po raz pierwszy 1921 r. i zdobyły 5 mandatów. W Norwegii kobiety pracują nawet w Radzie ministrów. Duński parlament ma pięć posłanek — W Rosji równouprawnienie płci jest kompletne. Finlandja już w 1907 roku przyznała kobietom prawa wyborcze. Tak samo posiadają prawa wyborcze kobiety na Łotwie i w Estonii, w Czechosłowacji, na Węgrzech i w Holandii Polska ma również 8 kobiet w Sejmie.

W Szwajcarii i Portugalji prawo wyborcze dla kobiet jest ogromnie ograniczone.

W Hiszpanji, Grecji, Jarosławiu i Bułgarii kobiety nie posiadają prawa wyborczego, ani biernego, ani czynnego.

WYWÓZ DZIEŁ SZTUKI Z ANGLJI.

(s) Do jakiej wysokości dochodzą obroty angielskimi dziełami sztuki świadczy wymownie statystyka. Same zakupy amerykańskie doszły od stycznia r. 1920 do maja 1922 do olbrzymiej sumy 4 milionów szterlingów. W r. 1920 szacowano wywóz do Ameryki na 50 milionów dolarów w r. 1921 na 6 milionów 400 tysięcy dolar. a w pierwszych czterech miesiącach 1922 roku wartość wywozu w tychże miesiącach roku ubiegłego.

Podobno rząd ma zamiar ograniczyć prawnie ten wywóz. (7)

REFLEKTOR O-SILE MILJARDA ŚWIEC.

Na szczycie góry Monte-Afrique około Dijon zbudowano dla komunikacji powietrznej Paryż-Algier-Włochy-Szwajcarya olbrzymi reflektor o osmiu soczewkach, które tworzą dwie grupy po cztery w każdej. Każda grupa umieszczona jest na jednym piętrze. Promienie wychodzące z każdych 4 soczewek łączą się razem w jeden pęk o sile świetlnej około miljar-da świec. Światło tego reflektora widzi się podczas pogody z odległości trzystu kilometrów. (7)

STATYSTYKA LUDNOŚCI WE FRANCJI.

(s) Statystyka zaludnienia we Francji z 63 21 roku wykazała, łącznie z Alzacja i Lotaryngią, (1,700,749) 39 milionów 402,739 ludzi, włączając do oddziały wojskowe na lądzie i morzu. W roku 1911 zaludnienie Francji wynosiło (bez Alzacji i Lotaryngji) 39 mil. 604 992 ludzi.

Krótko przed wybuchem wojny było w 87 departamentach 37 milionów 500,017 a więc zmniejszyło się w stosunku do 1911 r. o 2,104,675. Przyczyny należy szukać w gwałtownym zmniejszeniu się liczby narodzin oraz w epidemjach, które grasowały we wie-siach i departamentach. Po wojnie zaś miasta francuskie wykazują naogół przyrost ludności. (7)

SAMOLOTY NA POŁOWIE FOK.

(s) Wyprawa norweska z odważnym pilotem Tryggve Gran na czele, która od maja bawi na Szpitzbergu, urządziła wycieczkę na sankach w głąb łądu. Punktem wyjścia była Zatoka Królewska, udano się w kierunku północno-wschodnim.

Po trzech tygodniach podróży wrócili do Zatok Królewskiej.

Na wyspie odkrytej gleczerami panowało nie-

zwykle ciepło jak na ten stopień szerokości geograficznej.

Łódź topniał i gleczerzy zamieniły się w rzeki. I morze wolne było od lodu wdział wybrzeża północnego. Załoga statku wielorybniczego opowiedziała, że do 80 stopnia szerokości sięga morze wolne od lodów. Zwykle zaś statki mogły dochodzić tylko do 80 stopnia.

Norweska wyprawa miała na celu zbadanie, czy mogą samoloty oddać usługi przy polowaniu iok, ba dając stan lodów i wypatrując stada, wylęgające się na brzegach.

Następnego lata znów będzie zorganizowana podobna wyprawa.

CZEŚĆ ŚWIATA MA ULEDEZ ZAGŁADZIE.

(s) „Daily Mail“ donosi, że wybitny geolog z Filadelfji, zajmujący się specjalnie wulkanami, zapowiada, że przed upływem miesiąca Europa południowa, Afryka północna i cała Azja zostaną zniszczone przez trzęsienie ziemi, ludy zaś w tych częściach świata ulegną zagładzie

Przezyna tego będzie 70 wulkanów w okolicach Budapesztu.

Przypomina on, że w 18-ym w. przy wybuchu wulkanu Hekli na Islandji ilość wyrzuconej przez niego lawy wystarczyła do okrycia powierzchni ziemi warstwą na 10 stóp.

To da pojęcie — dodaje uczony — o olbrzymich siłach słoszonych pod skorupą i gotowych do wybuchu. (7)

KLUBY W POCIAGU.

(s) W Anglii w modę wchodzi kluby w pociągach. Pierwszy taki pociąg klubowy kursuje między Blackpool i Manchesterem. Dyrekcja kolei, która w Anglii jako przedsiębiorstwo prywatne dokłada wszelkich starań dla zadowolenia klientów, wprowadziła urządzenie, że 10 abonentom biletów rocznej jazdy dają taki zw. salonkę do dyspozycji.

W ten sposób zawiązały się liczne kluby i to nie wszystkie z Blackpoolu. Mają te kluby stałych podróżnych swe przepisy, dość trudne warunki przyjęcia, przedział dla palących i salon, w którym palić nie wolno, własnego służącego i w pociągu powrotnym wieczornym na żądanie herbatę; w rannych mają wkrótce być zaprowadzone śniadania.

Wpływ zawodów na długość życia.

Na zasadzie statystyki i przeprowadzonych badań podaje prof. Winkler w „Fortschr. d. Med. 1922 IX“ swe spostrzeżenia co do wpływu zawodów na długość życia. Najdłużej żyją gospodarze wiejscy po nich idą pracownicy umysłowi a więc: filozofowie, matematycy, dyplomaci, mówcy i artyści. Przy jednostronnej pracy fizycznej następuje przedwczesna starość gdyż mózg, kierujący wszystkimi organami, zostaje nierozwinięty. Z tego też względu starzeje się wcześniej i całe ciało. Oprócz tego wchodzi w grę inne jeszcze czynniki zewnętrzne. Z pracowników umysłowych lekarze mają najkrótszy okres życia. A przyczynami tego są: zakłócany spokój nocny, nieograniczony czas pracy i duża odpowiedzialność. Z zawodów przemysłowych najzdrowsze jest stolarstwo. Następnie idzie piekarstwo, rzemiosło, murarstwo, krawiectwo i szewctwo. O wiele gorszem dla zdrowia jest górnictwo, farbiarstwo, malarstwo i ciosanie kamieni. Najgorzej na zdrowie wpływa browarstwo, tragarstwo, praca w destylarniach spirytusowych i pośrednio i kelnerstwo. (2)

Kuglarz z nad Tamizy.

Premier angielski Lloyd George wygłosił jak donoszą ostatnie telegramy — na zebraniu wolnych kościołów anglikańskich wielką mowę polityczną, która ze względu na treść stanowi prawdziwą sensację na łamach światowej prasy.

Przypatrzmy się jej bliżej.

.... Narody w dalszym ciągu utrzymują w pogotowiu całą maszynę wojenną, wszędzie nagromadzony jest materiał wybuchowy. Kiedy zapłonka upadnie — to błąda Europy! Odwołanie się do Ligi Narodów będzie bezsensownym.

Otóż Lloyd George zgółta otwarcie mały nam niebezpieczeństwo zbliżającego się wybuchu nowej wojny na Kontynencie. Jednym zaś zdaniem przekreśli wszelkie znaczenie Ligi Narodów, którą sam nie tak dawno apoteozował jako największe dzieło Traktatu Wersalskiego...

Czegóż właściwie premier angielski chciał dopiąć tą „niespodziewaną” zapowiedzią zbliżającego się kataklizmu wojennego?

Odpowiedź na to pytanie będzie jasna, skoro posłuchamy zakończenia tej mowy.

Charakterystyczny ów passus brzmi:

.... Rosja wśród tytanicznych (II) zmagani upadła i upada coraz niżej; Niemcy zaś coraz rozpaczliwiej utrzymują się u s c h ł e j swej waluty. Jeśli ta gałąź z ł a m i e się nie pozostaje jak tylko polecić się łasce Bożej.

Te dwa zdania aż nadto demaskują niepoprawego protektora monarchistycznych Niemiec i zbankrutowanej Bolszewji.

Oto zbliża się — jak wiadomo — konferencja premierów francuskiego i angielskiego, na której ma być omawiana w dalszym ciągu sprawa odszkodowań wojennych. Wobec nieustępliwego tonu prasy francuskiej, która domaga się bezwzględnie wypełnienia przez Niemcy zobowiązań, objętych traktatem wersalskim — Lloyd George postanowił zaszachować swego koleżę francuskiego, Poincarego i w tym celu wygłosił powyższą mowę, pełną politycznego patosu, pesymistycznych zapowiedzi i udanej troski o przyszłość Europy.

Dyplomacja francuska zdaje sobie zupełnie sprawę z tych kuglarskich występów p. Lloyd Georga a bezwątpienia ma jeszcze jeden więcej dowód, że dotychczasowe klęski premiera angielskiego w Genul i Hadze niczego go nie nauczyły.

Jest to niepoprawny recydywista, który na punkcie odbudowy wielkomocarstwowego stanowiska Niemiec i Rosji cierpi pozornie i d e e f i x e.

A tymczasem prąd odwetowy z monarchizmem w anych Niemiec z każdym dniem więcej wrasta na sile, prąd, który zagraża bezpośrednio Francji i Polsce.

Tego nie chce widzieć sprytny premier angielski, dla niego nowa pożoga wojenna na kontynencie jest najlepszą okazją sprowadzenia potęgi francuskiej do poziomu drugorzędnej mocarstwa, które wówczas będzie musiało być na równi z wycieńczonymi Niemcami wciąż gniete w orbitę polityki anglosaskiej.

Dlatego to znaczenie odbyć się mającej niebawem w Londynie konferencji między Lloyd Georgem a Poincarem jest niezmiernie doniosłe.

Od wyniku jej zależy dalsze ukształtowanie się stosunku politycznego dwóch największych potęg w Starym Świecie: Angli i Francji. dla Niemiec zaś jest to kwestja wprost życia i śmierci. (1)

X. — Y.

Lewica terroryzuje.

KRAKOW 31. 7 (Tel. wł.) Na niedziele godz. 7 m. 30 wiecz. było zapowiedziane zgromadzenie Związku ludowo narodowego przy ul. Pijarskiej 9. Według dwukrotnych ogłoszeń zebranie przeznaczone zostało wyłącznie dla członków Związku za okazaniem legitymacji. Nie miało więc charakteru ogólnopolitycznego. Na zebraniu mieli referaty wygłosić: red. A. Sadzewicz, red. Rymar, red. Krzywý.

O godz. 7-ej, a więc na godzinę przed rozpoczęciem zebrania do sali, w której były 4 osoby: red. Rymar, dr. Swirski, N. Hrabek i sędzia Siedlecki — wtargnęła bojówka socjalistyczna, złożona ze stu osób, prowadzona przez tow. Bednarczyka, uwolnionego przed miesiącem przez krakowski sąd koronny z pod zarzutu o należenie do komunistów. Bojówka z łaskami rzuciła się na obecnych.

W pierwszym rzędzie Bednarczyk, rzucił się na red. Rymara z bykowcem i uderzwszy go pięścią w pierś powalił na ziemię. W zadaniu rąk pomagali Bednarczykowi: socjalistyczny radny, zapewne żyd, Packan i kilku robotników z kijami.

Skutek napaści na red. Rymara był fatalny. Redaktor odniósł bowiem pogańczenie klaski piersiowej oraz dotkliwą ranę ciętą między prawem uchem a okiem; dwa milimetry dalej a poniósłby śmierć na miejscu.

W mniejszym stopniu zostali pobici dr. Swirski i pozostali. Do rannych wezwano doktorów Piątkowskiego i Wysockiego.

Tymczasem na sali zapanował nieopisany tumult. Jednocześnie na ulicy Pijarskiej od bramy wejściowej stanęła druga część bojówki,

ażebý zamknąć dostęp przybywającym na zebranie.

O g. 7 m. 15 została wezwana policja, O g. 7 m. 45, a więc w pół godziny (1), przybyło pierwszych dwu posterunkowych z agentem Schimsheimerem i zamiast interweniować ukryli się między publicznością na plantach. Wezwany przez redaktora Krzywego agent policyjny, ażebý wszedł na salę, gdzie odbywała się bójka, ażebý stwierdził, czy zebrani posiadają legitymacje członków związku L. N. i usunął intruzów — odmówił!

W ogólności zachowanie się policji było co najmniej dziwne. O g. 7 m. 15 do 8 m. 30 mimo kilkakrotnego zwracania się do poszczególnych inspekcji, pomoc nie przybyła. Dopiero o g. 8 m. 45 pojawił się zwiększony patrol, który otoczył redakcję „Gonia Krakowskiego”, ażebý nie dopuścić do zamierzonych ekscesów.

Bierne zachowanie się policji było zupełnie niewytłumaczone. Komendant Szczepański, dyr. policji Rekiwicz oraz wojewoda Gałecki ponoszą w tym wypadku co najmniej formalną odpowiedzialność. Napastnicy zostaną pociągnięci do sądu. (5)

Nieudany wiec.

LWÓW 31.7 (tel. wł.) W niedzielę drobna grupa b. legionistów, pod kierunkiem (przybyłego z Warszawy) niejakiego Klaufelda, zorganizowała wiec, na który, mimo usilnej agitacji, przybyło do 200 osób, oczywiście z pośród członków Strzelca i bojowców PPS. Atakowano namiętnie prasę narodową, grożąc odwetem. Wiec zwołano p.t. „Obrona komendanta”. (9)

Demaskowanie bandytów na Górnym Śląsku.

WARSZAWA 1-8 (A. W.) „Kurjer” do wiadomości, że na Górnym Śląsku, w powiecie rybnickim w miejscowości Czerwionce, został przez policję polską aresztowany, członek niemieckiej „Komisji morderczej”, Józef Kowal. Aresztowany zeznał, że komisja ta nosi nazwę „Fliegender Hollaender” i stoi pod rozkazami byłego porucznika armji niemieckiej, Scheela, z Raciborza.

Oprócz pensji, członkowie organizacji otrzymywali 70 marek niemieckich dziennie żołdu. Poza tem wolno im jest rabować Polaków. Zrabowane przedmioty i pieniądze idą

do podziału między członków, a jako odznaka służy członkom organizacji morderczej biała agrafka, noszona na lewej stronie marynarki.

Aresztowany, Kowal przyznał się, że brał udział w napadzie na domostwo Stanisława Szemberego w Wielkich Rudach. Zrabowano wówczas 90 tysięcy marek. Szemberego obito w okropny sposób, a czworogę jego dzieci, ciom, w wieku od 1 roku do lat 12, połamał ręce. Kowala odstawiono do sądu powiatowego w Rybniku.

Kronika zagraniczna

Czesi utrzymują 24,000 szpiegów:

(x) Na jednym z ostatnich posiedzeń sejmiku czeskiego opozycyjny poseł Smeral, wygłosił dłuższe przemówienie, w którym stwierdził, że państwo czeskie utrzymuje przeszło 24,000 urzędownie zapisanych szpiegów. Poseł Smeral, dodał, iż szpiegów musi być znacznie więcej, gdyż szpiegostwo wojskowe i polityczne prowadzone za granicą — posiada niejednokrotnie równie fikcyjne nazwy w budżecie państwowym Cyry przytoczone przez posła Smerala zasługują w pełni na nazwę potwornej statystyki. Starą Austrię nazywano „państwem policyjnym”, tymczasem obecne Czechy ztobiły rekord na polu szpiegostwa wojskowego i politycznego. Na czele szpiegostwa wojskowego w Pradze stoi pułk, Vitousek i podpułk. Hauswitz.

Także na terenach Polski szpiegostwo czeskie uprawiają gorliwą działalność, o czym już pisaaliśmy. Czesi chlubią się w Europie, że są wrogiem państwa demokratycznego, tymczasem jest to republika żandarmów i szpiegów, jest to najbardziej policyjne państwo w Europie. (8)

Lenin na Krymie.

United. Tel. donosi z Moskwy, że lekarze

zalecili Leninowi pobyt na Krymie. Lenin opuści Moskwę w najbliższych dniach i zamieszka w dawnym zamku wielkksiążęcym w Jaltie. Dla jego osobistej ochrony odszedł na Krym batalion moskiewskiej gwardji czerwonej. (10)

Agenci komunistyczni w Finlandji.

(x) Z Helsingforsu donoszą, o tajemnym przybyciu do Finlandji jednego z głównych przywódców komunistów czeskich Kołobuckiego. Celem jego przyjazdu jest propaganda strajku powszechnego. W ostatnich czasach policja fińska aresztowała znaczną ilość agentów komunistycznych. (2)

Protest szwedzkiej S. D. przeciw karze śmierci na eserów.

(x) Znany socjalista szwedzki Branting przesłał do rządu sowieckiego w imieniu partji socjal-demokratycznej telegram, w którym protestuje przeciwko ewentualnemu wyrokowi śmierci na eserów. (7)

STAN POGODY.

Temperatura najwyższa wynosiła wczoraj w Warszawie 28, najniższa 15 stopni. Prognoza: Pogodnie, niewielki spadek temperatury, wiatry południowo-zachodnie.

Gwałty i represje.

Sfery rządowe i bezrządowe nie lubią gdy im, prawdę w oczy mówić. Nic też dziwnego, że wciąż powtarzała się represja, stawiana wobec prasy umiarkowanej. W ostatnich czasach skonfiskowano numer „Głosu Lubelskiego”, „Słowa Polskiego” pociągnięto do odpowiedzialności red. Strońskiego za artykuł w Rzeczpospolitej. W zeszłym tygodniu redakcja „Słowa Polskiego” w Lwowie otrzymała ostrzeżenie ze strony policji ażeby zmieniła sposób pisania.

Nie tylko jednak sfery rządzące stosują represje wobec prasy umiarkowanej. Stosują je również przeciwnicy partyjni i ciemny tłum podlegający przez agitatorów.

Swojego czasu napadli na ulicy w sposób bandycki na red. Strońskiego pos. Poniatowski i Bagiński, świeżo zastrzelił w Poznaniu red. Marchlewskiego Trzebiatowski.

Dwa miesiące temu napadła jakaś banda na redakcję „Głosu Lubelskiego” w Lublinie w ubiegły czwartek napadnięto redakcję „Słowa Polskiego” we Lwowie, dziś znowu czytamy w depeszach o bandyckim napadzie socjalistów na zebranie Zw. Lud. - Narodowego w Krakowie, w rezultacie, którego odnieśli bardzo ciężkie obrażenia ciała red. Ryman, dr. Swirski i inni. Również chciano napaść na redakcję „Gońca Krakowskiego” i jedynie kordon policji powstrzymał bandytów.

To bezprzykładne teroryzowanie prasy narodowej, chęć zamknięcia siłą pięści ust niewygodnym przeciwnikom, którzy odstawiają zło i bezprawie dziejące się w kraju nie przeraża nas. Wierzymy, że socjaliści chcieliby, żeby jedynie tak jak w Bolszewji gdzie tylko komunistyczna prasa ma debit tak i u nas jedynie socjalistyczne dzienniki wychodziły. Nieprzyjaciele Konstytucji nie uznają wolności słowa. Jednakże żadne gwałty i represje nas nie przerażają, będziemy zawsze stali wiernie na straży dobra i interesów narodowych we własnym kraju maltretowanych Polaków.

A przeciwników nie tą drogą się zwalczają. (1)

Pamiętajcie o repatriantach.

A. AWERCZENKO.

MIASIO.

W tramwaju Świerkałow wyciągnął od razu z portmonetki dwudziestokopiejkową i trzymał ją na widoku, obawiając się, żeby go nie wzięto za pasażera lubiącego jeździć za darmo. Konduktor już dwa razy przeszedł koło niego, odbierając tu i owdzie należytość za bilety, a Świerkałow daremnie przypominał mu o sobie.

— Weź pan i odemnie pieniądze. Dlaczego pan odemnie nie bierze i nie daje mi biletu? — wołał zniecierpliwiony.

Nareszcie konduktor zwrócił się do niego znużony nawoływaniem i wyciągnął rękę wzięł podaną monetę, obrócił ją parę razy w palcach i oddał Świerkałowi twierdząc, że jest fałszywa.

— Boże mój, — przepadłem! — pomyślał Świerkałow. — On teraz myśli, że mam umyślnie podsunąć mu fałszywą monetę. Djabli już wiedzą! Może nawet myśli, że to ja jestem fabrykantem fałszywych monet.

Zaśmiał się nienaturalnie, wziął pieniądze, schował go do kieszeni i wy dostał inny — Podsunęli mi gdzieś... nie spostrzegłem...

Popatrzył na jednostajne zawsze oblicze konduktora i zapytał:

— Cóż... dużo teraz roboty?...

Wnet zaczął kombinować, że to pytanie

WIADOMOŚCI Z KRAJU.

Talemnice bandy samochodowej.

(k) Śledztwo w sprawie bandy samochodowej przybiera olbrzymie rozmiary i będzie prowadzone bezwzględnie dłużej niż w sprawie skolimowskiej. Aresztowany w sobotę ubiegłą bandyta Frączkiewicz przyznał się z całą skruchą do swych czynów i udzielił bardzo ciekawych informacji o działalności bandyty.

Banda ta dokonała kilkadziesiąt napadów w różnych okolicach kraju. W samym okręgu kieleckim dokonała ona 18 napadów zbrojnych. Przez cały czas na czele bandy stał Kłak i umiał tak zorganizować swą bandę, że podwładni jego byli mu posłuszni w najdrobniejszych szczegółach. Najmniejszo przewinienie było karane. Kary były pieniężne, lub też zawieszanie w czynnościach członka bandy na pewien przez ciąg czasu. Sam Frączkiewicz zawieszony był przez Kłaka na dwa miesiące. Dopiero przed napadem w Sinołęce został przywrócony do praw członka.

Kłak nie pozwalał ubliżać nikomu w czasie napadów i za najmniejszą obojętą, lub ordynarną wyrażenie się do napadniętych karał swych podwładnych. To też z broni banda, przez cały czas istnienia użytku nie zrobiła ani razu. Pierwszy wypadek miał miejsce w Płocku na przestani.

Część rzeczy z napadu na hr. Zamojskiego już znaleziono między innymi dubeltówkę, którą znaleziono u brata Jendrysa vel Jarczyńskiego aresztowanego w tych dniach na Powiśle. Frączkiewicz z napadu na hr. Zamojskiego otrzymał tylko suknie, którą podarował swej kochance Wojciechowskiej i koszulę, zaś w gotówce 100,000 mk.

Sprawa zostanie przekazana prawdopodobnie sądowi okręgowemu w Kielcach, gdyż tam banda dokonała najwięcej przestępstw i tam będzie największa liczba świadków. (6)

Porwanie dzieci konsula.

(k) W niedzielę w godzinach popołudniowych w Konstancinie zginęło dwoje dzieci generalnego konsula amerykańskiego Leona Koena, 13 letnia dziewczynka i 9 letni chłopiec. Policja zajęła się odszukaniem dzieci zachodzi bowiem przypuszczenie, że dzieci zostały skradzione w celach szantażu. (6)

w zestawieniu z tym wypadkiem poprzednim, może w umyśle konduktora zespolić się i wydać co najmniej dziwnem.

Trzeba było to zatuszować.

Wyjął z kieszeni fałszywą monetę, obejrzał ją starannie i powiedział do jadących:

— Zupełnie, jak prawdziwa, jak dobra — potem zwrócił się do konduktora:

— A wyście pewnie myśleli, że ot chciałem wam wsunąć w tłoku niedobry pieniądz. No pewnie, niechże was djabli weźmą. — Czuję jednak, że nie powinien mówić tego wszystkiego, co mówię.

— Bo i po co ja właściwie plotę to wszystko. Takie głupie frazesy, bezmyślne. Przecież wołałem ciągle na konduktora, jak gdybym rzeczywiście chciał mu ten pieniądz podsunąć...

Świerkałow sądził, że sąsiedzi jego na pewno myślą o nim, jako o fabrykancie fałszywych dwudziestokopiejówek; chcąc dać poznać, kto on taki, zwrócił się do tłustego blondyna w binoklach, siedzącego po lewej stronie i rzekł:

— Ja, jak ja, mam około dwóch tysięcy, jestem nauczycielem w rządowym gimnazjum, więc mniej więcej mam być zabezpieczony... Ale, jak dostanie taką monetę biedak jakiś... Nieprawdaż, wtedy dla niego jest to wielka krzywda... Mnie wszystko jedno... Dobry stosunek ze zwierzchnościami... Rozumie pan... Zajęcie odpowiedzialne... To zawsze coś znaczy...

Tramwaj w tejże chwili stanął, a blondyn nie zwlekając ani chwili podniósł się, spojrzał na Świerkałowa i wyszedł.

Milionowy napiwek.

(k) W tych dniach w jednej z warszawskich restauracji przy ul. Senatorskiej zabawiło się pewne towarzystwo, z rozmowy którego można było wywnioskować, że przyszyło ono donieroz z Ameryki. Po uczcie zażądano rachunku, a gdy kelner położył na stół rachunek poczęto śmiać się do rozpuku.

Kelner się zdziwił, inni goście przy sąsiednich stołkach dziwili się również i sądzili, że towarzystwo to nagle dostało obłędu. Tymczasem jeden z gości tego towarzystwa wyjął 250 dolarów i dał kelnerowi jako napiwek płacąc jednocześnie rachunek rzekł:

— Rachunek i napiwek to dopiero połowa tego co musimy zapłacić w Ameryce. 2

Dom Kaszubski w Gdańsku.

(k) Kaszubszy oficerowie rezerwy 66 pułku piechoty zamieszkali w Gdańsku zamierzają stworzyć w Gdańsku „Dom Kaszubski” w którym każdy oficer polski zawodowy lub rezerwowy będzie mógł podczas swego pobytu w tym mieście znaleźć wraz z rodziną po przystępnej cenie mieszkanie.

Inicjatywa oficerów kaszubskich zasługująca na poparcie, nie tylko moralne ale i materialne ze strony władz polskich i społeczeństwa. (6)

Migawki republikańskie.

Curiosum emerytalne.

Raja ministrów, przyznając w dniu 29 b. m. emerytom dodatek na sierpień, postanowiła, ażeby emeryci, którzy pobierają do 20 tys. mkp. miesięcznie, otrzymali wzamian poprzedniego dodatku 10,000 mkp. po 14,000 mkp. dodatku, a ci, co pobierają ponad 20,000 mkp. miesięcznie, wzamian poprzedniego dodatku 5,000 mkp. po 7,000 mkp. miesięcznie.

W praktyce przedstawia się to tak, że emeryt, pobierający 20,000 mkp. otrzyma wraz z dodatkiem: 34,000 mkp., a emeryt, pobierający 21,000 mkp. otrzyma 28,000 mkp., to jest o 6,000 mkp. mniej od emeryta pierwszej grupy.

Przykład powyższy dowodzi, do jakich niełogizności dochodzi się w naszym wydziale emerytalnym. (10)

— Przepadłem!.. Boże mój!.. — szepnął Świerkałow z przyzwyczajenia. — Przepadłem. Nie czekając już ostatniego przystanku, wyskoczył z tramwaju i resztę drogi dzieląc go od dość odległego przedmieścia, gdzie był dom Likuszynych, przeszedł pieszo.

Służąca poprosiła Świerkałowa do gabiny.

— Pan w tej chwili nadejście, teraz właśnie rozmawia przez telefon — zakomunikowała wychodząc.

Świerkałow przeszedł się parę razy po pokoju, obejrzał porozwieszane na ścianach obrazy, wreszcie siadł przy stole zarzuconym rozmaitymi drobiazgami i przeglądał je po kolei. Wziął automatycznie portmonetkę leżącą między papierami i fotografiami i bez myślenia wciął ją w palcach nie zdając sobie z tego sprawy zupełnie.

Nagle po za nim rozległ się z tyłu niecierpliwie czekanie głos:

— Ach, to pan?... Jak to dobrze!.. Świerkałow zadrzał i wypuścił z ręki portmonetkę.

— Nie trudź się pan, ja podniosę — rzekł Likuszyn schylając się.

— Przepadłem — syknął przez zęby Świerkałow. — Co on sobie pomyśli? Został mnie w gabinecie samego, ze swoją portmonetką w ręku, Boże mój!.. A tam się ubrał, lepij już nie można. Przyjść do kogoś w odwieziny i brać do zabawy leżącą na stole portmonetkę...

O plac pod szkołę.

Magistrat powziął nareszcie chwalebny projekt budowy domów szkolnych. Projekt ten w zasadzie bardzo pożyteczny i jeden z najpilniejszych, wiele jednakże zależy od jego wykonania.

Pierwszym warunkiem w tej sprawie, jest wybór miejsca. Miejsce na dom szkolny powinno być suche, mieć grunt przepuszczalny, nie w dole, powinno być otwarte na dopływ świeżego powietrza, zdalek od wszelkich wycieków zanieczyszczających powietrze, a jak w mieście, mieć łatwy dostęp dla dzieci czyli komunikację, nie być zbyt oddalonym od środowiska dla którego szkoła ma być przeznaczona oraz mieć dobrą wodę do picia.

W roku 1914 komisja szkolna wybrała pod szkoły place: przy zbiegu ul. Południowej i Targowej, na Wodnej, na Cegielnianej i na Brzezińskiej. Na placach tych w r. 1915 miano zbudować domy szkolne.

Magistrat zbudował już jeden dom na szkołę przy ulicy Zagajnikowej, drugi ma zamiar zbudować przy ul. Drewnowskiej 88, trzeci przy ul. Konstytynowskiej 27 i t. d.

Z kolei rozpatrzmy teraz czy wybór miejsca na szkoły dokonany przez magistrat jest odpowiedni.

Miejsce przy ul. Zagajnikowej jest dobre pod wielu względami — ma dopływ świeżego powietrza, ma światło i wodę, oddalone jest od szkodliwych wycieków, ma jednakże tę złą stronę, że jest zanadto oddalone od mieszkań ludzkich. Ulica Zagajnikowa i sąsiednie są mało zabudowane i przytem zabudowania mieszkalne są tylko od strony zachodniej, bo od południa ciągną się mury b. monopolu do Szosy Rokicińskiej, a od wschodu i północy pole. Szkoła, pomieszczona w tym domu, będzie za wiele oddalona od miasta i szczególnie w zimie podczas zamieci śnieżnych, jak również w czasie roztopów dostęp dla dzieci do szkoły będzie bardzo utrudniony.

A teraz przypatrzmy się placowi przy ulicy Drewnowskiej 88. Plac ten, położony nad Łódką, na tyłach zabudowań i placów fabrycznych firmy Poznańskiego, nieomal dotyka rogu starego cmentarza katolickiego, ma od strony południowej Łódkę, ową kloakę miasta, a od strony północnej ulicę Drewnowską z obfitością ściekami rynsztoków z miasta, a oprócz tego niedaleko ścieki od Bałtu i Lutomińskiej. Grunt położony nisko, wilgotny, przesiąknięty ściekami, które widocznie od czasu do czasu go zalewają, ma brudną wodę zaskórzną i daje dużo wycieków cuchnących i niezdrowych. Zachodnie wiatry będą tu przynosiły parowania i wycieki, z Łódki, która zabija nawet trawy, rosnące nad brzegiem; od północy niewielkie wzgórze będzie cokolwiek tamować dopływ świeżego powietrza, od południa i wschodu zabudowania fabryczne, które też czyste powietrze nie dostarczą. Z powyższego opisu widzimy, że miejsce to na dom szkolny wcale się nie nadaje.

Następnie jeżeli zważymy że szkoła ta ma być przeznaczona dla dzieci mieszkańców Starego Miasta, to powinna stać na takim miejscu, ażeby dzieci miały ułatwiony dostęp do szkoły, ażeby dziatwa ze wszystkich stron podążać mogła do szkoły, a przy wyjściu ze szkoły, żeby rozchodząc się w różne strony, nie tamowały ruchu ulicznego i prędko wydostawała się na świeże powietrze.

Tymczasem szkoła przy ul. Drewnowskiej 88 nie będzie miała ani łatwego dostępu, ani dojazdu tramwajem, gdyż najbliższy tramwaj prawie o kilometr na ulicy Zgierskiej, — a jedynym dojściem będzie ulica Drewnowska wązka, błotnista, zacieśniona, ze złemi chodnikami, z ziejacemi smrodem rynsztokami, gdzie w czasie roztopów lub większego deszczu dziecko utopić się może. A gdy dzieci wyjdą ze szkoły i cała ich masa skieruje się w tę wąską ulicę,

trudno sobie wyobrazić nawet, co się tam będzie działo.

Z przyczyn powyżej przytoczonych dom szkolny na placu dawnej rzeźni miejskiej, przy ulicy Drewnowskiej 88 stać nie powinien. Należałoby na Starem Mieście zbudować dom szkolny, ale ku środkowi, bliżej kościoła, ul. Lutomińskiej, która jest położona znacznie wyżej, lub nawet i na Drewnowskiej, ale nad Łódką, tylko od strony ulicy Lutomińskiej i bliżej miasta, na wschód od szpitala. Plac przy ul. Drewnowskiej 88 jest duży i nadaje się na wiele innych budynków, możnaby ten plac zamienić z kimś na inny plac w miejscu odpowiedniejszym dla szkoły, bo szkoła na tym placu po rzeźni byłaby rozsądkiem choroób rozmaitych, a nie przybytkiem higieny.

Z tego względu, tak władze szkolne, jak również i wszyscy, komu zdrowie dziatwy leży na sercu, powinni stanowczo wystąpić prze-

ciwko temu projektowi Magistratu i wejść bliżej w sprawę budowy domu szkolnego, na Starem mieście. W pierwszym rzędzie powinni się tem zająć rodzice dzieci w wieku szkolnym, mieszkający w dzielnicy Staromiejskiej, bo to idzie o zdrowie ich dzieci i oni powinni mieć głos w tej sprawie decydujący, a następnie ludzie rozumni i dobrej woli, którzy nie tylko powinni dobre rzeczy popierać, ale i do złych dopuszczać.

Plac przy ul. Konstytynowskiej 27 jest cokolwiek za ciasny, jednakże ze względu, że w tej okolicy dom szkolny jest koniecznie potrzebny, a placu dogodniejszego niema, może być użyty pod budowę domu szkolnego i tu powinien jaknajprędzej stanąć dom szkolny taki, ażeby dzieci miały wszelkie wygody i dom był ozdobą tej dzielnicy śródmieścia.

(2)

S. Kólny.

PRZEMYSŁ I HANDEL.

Listy z podaną wartością.

Od d. 1 sierpnia 1922 r. wprowadza ministerjum poczt i telegrafów wymianę listów z podaną wartością z Argentyną, Austrią, Belgią, Brazylią, Chili, Chinami, Czechosłowacją, Danją, Egiptem, Etyopją, Finlandją, Francją wraz z Algierem i kolonjami, Hiszpanją, Holandją wraz z kolonjami, Indjami brytyjskimi, Irlandją, Japonją, Kongiem, Niemcami, Norwegją, Portugalją wraz z posiadłościami, Szwajcaryją, Szwecją, terytorjum Sary, Tuniszem, Turcją, Węgrami, Wielką Brytanyją i Irlandją, oraz kolonjami brytyjskimi i Włochami.

W obrocie wzajemnym między Polską a podanemi krajami dopuszczono listy, zawierające bilety bankowe i papiery wartościowe (walory), oznaczone, jako takie, przez nadawcę podaniem wartości w adresie. Najwyższy wymiar podanej wartości nie może przekraczać 1,000 franków w złocie, lub ich ekwiwalentu w markach polskich. Nadawcy wolno podać wartość listu w kwocie, odpowiadającej rzeczywistej wartości biletów bankowych, albo papierów (walorów), stanowiących jego zawartość lub w kwocie niższej, nie wolno jednak podawać w kwocie wyższej, gdyż to będzie uważane za rozmyślne fałszerstwo.

W obrocie zagranicznym dopuszcza się listy z podaną wartością do wagi 2 klg., wymiar zaś takiego listu w każdym z trzech kierunków nie może być większy niż 45 centymetrów; lub jeżeli list ma formę rulonu, niż 75 centymetrów w średnicy.

Nie wolno wkładać do listów z podaną wartością: monety brzęczącej; przedmiotów, podlegających należnościom celnym, z wyjątkiem papierów wartościowych; przedmiotów złotych i srebrnych, drogich kamieni, biżuterji i innych cennych przedmiotów; opjum, morfiny, kokainy, i innych środków odurzających; przedmiotów, których przywóz i obieg w kraju przeznaczony są zakazanej przedmiotów, zabronionych do przysłania pocztą listową.

Narazie listy z podaną wartością wysłane z Polski do zagranicy ma się nadawać na pocztę w stanie otwartym. Do zamknięcia i zabezpieczenia listu z podaną wartością na pocztę ma nadawca dostarczyć pieczętek i laku.

Uprawnionemi organami ministerjum skarbu do wydawania pozwoleń na wysyłkę pocztą do zagranicy polskich i obcych biletów bankowych oraz papierów wartościowych są delegaci ministerjum skarbu do spraw dewizowych którzy urzędują: w Poznaniu, oddział polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, jakoteż w Bydgoszczy, Sosnowcu, Łodzi, Bielsku, na Śląsku Cieszyńskim, Krakowie, Izba handlowa i we Lwowie. W Warszawie pozwolenia wydaje ministerjum skarbu. (1)

Podwyższenie taryf towarowych w komunikacji towarowej z Gdańskiem.

(=) Z dniem 1 czerwca b. r. podwyższona została taryfa towarowa na kolejach niemieckich o 20 procent, a z dniem 1 lipca r. b. o dalszych 25 procent.

Na obszarze Wolnego Miasta Gdańska obowiązują stawki taryf niemieckich, przeto w tym samym stosunku została też podwyższona taryfa dla przesyłek towarowych na obszarze W. M. Gdańska, a to zarówno w komunikacji wewnętrznej, jak i we wzajemnej komunikacji z Polską. (1)

GIEŁDA.

Giełda warszawska z d. 1 b.

4 1/2% listy ziem. 56,50	Dol. St. Zjd. 6055 602
za 100 rb. — —	Marki niem. — 10,50
5% obl. m. Warsz. 255	Franki franc.
6% obl. m. Warsz. 112,50	Funty

Czeki i wpłaty.

Belgia — — 462	London — — 26850
Berlin — — 9,90	Nowy Jork — — 6045
Gdańsk — — 9,90	Paryz — — 492
Praga 140	Wiedeń 15

Akcje.

Bank hand. 6300	Ostrowiec
" Dyskont	Radzki 2775
" Kredyt. 3500—3800	Starachowice 8650
" Zjed. z pol.	Zyrardów 79,350
Cukier 49,980	Borkowski — 1400
Drzewo 1475	Zegluga 1700
Lilipop 4700	Jabłkowscy 2000
	Nafta — 1925

Z czarnej giełdy warszawskiej

Dolary 6025	Ruble złote 290,000
Franki 500	Ruble srebrne 2020
Funty 26,700	Bilon srebrny —
Marki niem. 10:50	

Giełda łódzka z d. 1 b. m. 1922 r.

dolar St. Zjd. 6015. 6045	Marki niem. 10,50 10,65
czeki 6025 — 6066	" " czeki 9,90 10,10
Miljonówka — 1900	obligacje 86

Popierajcie przemysł polski!

LOS Y

do klasy IV-ej nadeszły, zamienić można w Adm. dz. "Rozwoju" 84—

DOMEK

mur. any w Ozorkowie
zkowska 175.

sprzedam

10 pokoi, ogródek, mieszka-
nie i sklep wolne. 3239s

Mezcyzna

młody z ukończonym kursem
handlowym obecnie zwolniony
z wojska, poszukuje posady po-
mocnika buchaltera lub innej
równorzędnej. Oferty proszę
nadsyłać do piekarni Andrzeja
6, F. T. (3258p)

Dom

do sprzedania w Zgierzu muro-
wany 36 mieszkań i morga ogro-
du owocowego. Oferty pod lita-
rą „A” 3257s

Kupuje meble

dywany, maszyny do szycia
lutra, garderobę i sprzęty
domowe. WAJCMAN
Dzielną 19 (2552-K)

Na wyplatę

firanki, płótna, obrusy, to-
wary męskie i damskie.
Ch. Markowicz S-ka
Piotrkowska 37, podwórko.
3145D

Mam

do wynajęcia salę 26x22 łokci
wraz z siłą popędową, nadają-
cą się na warszaty mechaniczne
szlichtarnię, lub inne przedsię-
wzięcie od zaraz Pabjanice
Warszawska 82. 3206w

KUPUJE

brylanty, złoto, srebro, zegark
bizuterje, stare zęby, placę naj-
lepiej Konstanyńska 7
MILICH prawa of 1 p.
2250K

Dr Zygmunt Ługowski

ul. Konstanyńska 31
Choroby kobiece i akuszerka
przyjmuje od 5 do 7 po poł.
1342d W. U. Z. zdn. 1-III-22

Biaralistka

poznanianka poszukuje posady
biegła w polskim i niemieckim
języku, pisząca na maszynie i
znająca stenografię. Łaskawe
oferty do „Rozwoju” sub „Biu-
ralistka”. (3249d)

Do sprzedania

10 morgi ziemi pszennej i 7 pół
morgi przyległej prawo szlachec-
kie, zabudowanie dobre, łąka
ogród owocowy, staw od kole-
p wiorsty. Szosa pow. Brzeziń-
ski. Cena 6 milionów, informu-
je W. Dudek Zgierz, Piłsudski-
go 49 m. Bardezak. (3245)

Potrzebne

zwaczki do szycia wojskowej
helizny płaca podwyższona
lenkiewiczza 34 m. 27. 3189w

Park Miejski im. Staszica — Orkiestra Filharmoniczna w Łodzi.

W sobotę dn. 5 sierpnia 6-y Koncert popołudniowy Dyrekcja: Prof. Aleks. Turner.
o godzinie 4-ej po poł. Solista I koncertm. O. F. M. LEWAK. W programie m. in. Symfonia Kalimikowa.

W niedzielę, 6 sierp- 8-y Poranek Ludowy Dyrekcja: Prof. Aleks. TURNER. — Solista: I koncertm. O. F. M. Lewak.
nia o godz. 12 w poł. W programie m. in: Poemat symfoniczny „Szecherazada” Rymski, Korsakow.

Zaraz do sprzedania

kilka parceli z folwarku, pomia-
ry są od 10, 15 do 20 morg, łą-
ki i ziemia dobra, okolica we-
sola w Łęczyckiem pow. Turc-
kiego cena 200.000 mk. morga
Informuje W. Dudek Zgierz
Piłsudskiego 49 m. Bardezak.
(3247d)

Potrzebny

zdolny akwizytor lub akwizytorka,
mający (a) rozległe stosun-
ki w sferach handlowych i prze-
mysłowych do zakł. graf. „Al.
Nowakowski i Ska” Konstany-
nowska 11-13. (3244d)

Do sprzedania

gospodarka 7 i pół m. szczerku
ze sprzętem, w komplecie bu-
budynki, ogrodowizna, łąka z
inwentarzem, 1 koń, 1 krowa za
2.600.000 mkp. 12 wjorst od
miasta. Informuje w sprzedaży
poręczonej W. Dudek Zgierz
Piłsudskiego 49 m. Bardezak
3246d1

Sprzedam

Lokomobile
nomą firmy Rokey S-ka „Lin-
coln” Anglja 7 atmosf. 35 P. S.
Cena loco stacja kupującego
7 milionów, Zgłoszenia lądzi-
ski Grand-Hotel Łódź. (3248d3)

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

AA Meble sypialnie stołowe sza-
fy łóżka stoły krzesła oto-
miany kozetki krzesła wiede-
nskie oraz inne sprzedaje Przez
dziecki Piotrkowska 108
6262-0

AAAA Obrączki ślubne, pierś-
cionki, kolczyki, duży
wybór gwarancja za złoto, zega-
ry, zegarki najtaniej Brzezińska
10 Jan Placek.
6817-13

AAA Kupuję meble dywany fut-
ra garderobę maszyny do
szycia placę najwyższe ceny
Łażnik Benedykta 28-13 par-
ter 7148-27

Peszki różnych materiałów po
N cenach możliwie niskich
sprzedaje Wólczajska 62-10.
6983-3

Najtaniej kupić i najlepiej
sprzedać można obrączki
ślubne złote pierścienie zegarki
oraz garderobę męską używaną
sklep komisowy Rutkowskiego
Główna 33 7012-2

Sprzedam młyn 3 piętrowy 90
S morgi ziemi 10 morg łąki Ki-
lińskiego 161-2 Szmyt
7168-1

Kto poszukuje lokalu chce od-
stąpić kto chce kupić sprze-
dać majątek ziemski przedsię-
wzięcie handlowe sprzedaje
biuro Fortuna Wólczajska 165
tel. 14-98 7142-5

Maszynę do szycia, dwa rowe-
ry i dwa kożuchy (jeden du-
ży sprzedam Rozwadowska 16
m. 9. 7207-1

Magieli w dobrym stanie jest
do sprzedania Rawska 9
Maciejak. 7204-2

Waga wozowa mocna i dom-
duży piętrowy z ogrodem w
Wieluniu do sprzedania wiad-
omość u Pomorskiego Sienkie-
wicza 13 w Łodzi. 7192-1

Sklep spożywczy sprzedam za-
raz ul. Odyńca 3 Spała.
7195-1

Zakład fryzjerski z mieszka-
niem jest do sprzedania Wia-
domość Piotrkowska 116 m. 17
7196-1

Odstąpię piekarnię z mieszka-
niem w Będkowie J. Raźnie-
wski Stacja Kolejowa Wólbor-
ka. 7189-5

Pabjanice Garncarska 7 m. 3
Kilkanaście domów do sprze-
dania codziennie od 12 do 1-ej
p. p. 7186-1

Sklep do sprzedania zaraz z
powodu wyjazdu Kiliński-
go 197. 7179-6

Sklep przy ul. Kilińskiego
S sprzedam z powodu wyjazdu
Wiadomość Piotrkowska 197
m. 16 prawa oficyna.
7182-2

Sprzedam sklep z pokojem i
kuchnią Zawiszy 18 dawn.
Zawadzka (Bałuty) 7184-1

Sprzedam dom przy ul. Wierz-
bowej cena 15 milionów, in-
formację udziela Wadzyńska
Targowa 15 m. 45. 7185-1

powozy, bryczki najnowszych
fasonów. Wolant, resorki, to-
warowe bryki, rolwagi, wozy,
angielskie homonta i szory
sprzedam Kilińskiego 28.
7173-5

Strzelnica do sprzedania w
Kaliszu wiadomość Pabjani-
ce ul. Sw. Jana 13 m. 4.
7174-1

Stół krawiecki sprzedam tanio
S stolarnia Napiórkowskiego 7
Górny Rynek. 7208-2

Sprzedaje się 18 warsztatów
mechanicznych w ruchu, 100
metrów posadzki dębowej Piotr-
kowska 167 stróż wskaże.
7211-3

Sprzedam encyklopedję w 12
S tomach w dobrym stanie
Rzgowska 73 m 14. 7215-1

Używana otomana do sprzeda-
nia Nawrot 8. m. 18.
7217-1

Sprzedam sklep z pokojem
S Wiadomość Cmentarna 18
w sklepie. 7221-2

Stryk maszynę do ponczoch
S o 2 celindrach sprzedam za-
raz Wólczajska 259 Wiado-
mość przed południem.
7225-1

Sprzedam sklep spożywczy z
S pokojem i kuchnią Wiado-
mość Koziny ul. Górna 12 w
sklepie. 7228-3

Sprzedam gramofon z płytami
S Przejazd 55 m 5 parter lewe
wejście. 7232-1

A Otomanę, łóżka z materaca-
mi, krzesła sprzedam tanio.
Przejazd 24-5. 7233-3

A rfy 2 do węgla, szufel i widły
A sprzedam zaraz Wólczajska
259 odzież przed południem.
7224-1

Różne:

A kuszerka Pipikowa przy, muje
zamówienia pań miejsco-
wych i przyjezdnych Piotrkow-
ska 132 7158-12

Student udziela matematyki i a-
S ciny chemii fizyki języków
kilińskiego 86-5 (druga bra-
ma godz. 7-8 7134-1

Student filozofii posiadający
S długoletnią praktykę udziela
lekcji Nawrot 74 m. 8.
7177-1

Pielęgniarka-akuszerka poszu-
kuje miejsca przy chorej oso-
bie Oferty pod „Pielęgniarka”
do Rozwoju. 7199-1

Potrzebuję dwóch czeladzi kra-
S wieckich ul. Kilińskiego 227
m. 42 Grzejda. 7193-2

Oddam dziecko na własność
S dziewczynka 5 tygodniowa
niechrzczona Węglowa 3 Pa-
włowska. 7194-1

Agenci z kaucją poszukivan
A dla Akc. Agencji Amerykań-
skiej Zgłaszać się od 7-8 wiecz
ul. Wólczajska 159 J. Hermano-
wski. 7205-2

Pokój z kuchnią poszukuję ma-
S żeństwo bezdzietne cena o-
bojętna Oferty w Rozwoju sub
400,000. 7190-1

Potrzebny chłopiec do terminu
S do zakładu Tapierskiego
Łódź ul. Zielona 10. 7226-3

Potrzebni czeladnicy, oraz
S chłopcy do zakładu Malar-
skiego ul. Gdańska 99. 7227-3

Potrzebna zdolna prasowaczka
S na tygodniówkę wiadomość
poczekalnia Pabjanickich tram-
waji u sprzedawcy dzienników.
7223-3

Bankowiec poszukuję pokoju
S umeblowanego za odstąpi-
nie, którego udzieli pomocy w
lekcjach Oferty do Rozwoju pod
„Bankowiec”. 7210-3

Pysownik-technik zmieni posa-
S dę Oferty pod „R. L.” do
Rozwoju. 7214-1

Malarze potrzebni do robót o-
S tejnych Targowa 33 S. Doło
rzyński. 7220-3

Zarząd domu lub inną czyn-
S ność przyjmę za odnajęcie
3-2 pokoi oferty pod „Technik”
do Rozwoju. 7218-1

7 dolna prasowaczka poszukuje
S pracy, znam każdą robotę
która wchodzi w zakres pralni
mogę prowadzić sklep samo-
dzielnie Oferty pod „H. D”
7219-2

Zagubione dokumenty

Kokot Konstanty zagubił pasz-
S port niemiecki wydany w
Łodzi. 7203-2

Stefan Wojciechowski zagubił
S dowód osobisty wydany w
gm. Bratoszewice pow. Brzeziń-
skiego i legitymację od roweru
wydaną w Łodzi. 7185-2

Ogiński Adam zagubił paszport
S niemiecki wydany w Łodzi.
7188-2

Popłowski Franciszek zagubił
S kartę od paszportu wydaną
w Kaliszu w fabryce Milera.
7209-3

Frankowskiej Marji skradziono
S paszport wyd. w Łodzi.
7212-3

Włose Alojzy zagubił paszport
S niemiecki i kartę pobytu.
7213-3

Danielak Tadeusz zagubił kar-
S tę zwolnienia wydaną we
Lwowie 40 p. p. 7216-3

Andrzejewski Zygmunt zagubił
S w Łodzi paszport okupacy-
ny i legitymację urzędniczą wy-
daną przez Ministerstwo Prze-
mysłu i Handlu (Główny Urząd
Miar) za № 65. 7229-1

Sass Ewald zagubił portfel z
S paszportem niemieckim wy-
dany w Łodzi oraz kartę zwol-
nienia z wojska. 7230-3

Wolkowski Antoni Łódź Pusta
S 21 zagubił świadectwo zwol-
nienia z wojska wydane w Ka-
liszu. 7231-3

Lewicz Telesfor zagubił kartę
S bezterminowego urlopu wy-
daną w 1 Dyonie Zand w War-
szawie. 7222-1

Zachagenowi Aleksandrowi skra-
S dziono z mieszkania spodnie
kamizelkę kartę powołania do-
wód osobisty wydane w Łodzi.
7234-3

Dr. Stanisław Przybylski

ginekolog
b. asystent profes-
S ora Roznera, Kadera
ordynujący przez szereg
lat w Francensbadzie ordynute
w ty roku w Kryniey w willi
„pod Orłem” 2678K

Od 2-ch milj.

dam 500,000 na 6 miesięcy za-
S bezpieczeni na hipotekę w śró-
mieściu, wydam weksle termi-
nowe. Oferty sub „Fewny”
5210w

Dr. B. Czaplicki

Spec. chorób uszu, nosa i gardła
S powrócił
ul. Piotrkowska 120.
telefon № 735. 3057s
nr. 332W.U.Z.12VII.

Cena ogłoszeń przed tekst i w tekście 200 mk., zwyczajnie 60 mk., wśród drobnych 100 mk., nekrologi 120 mk., komunikaty 120 za wiersz nonparelowy,
lub jego miejsce. Drobne ogłoszenia bezterminowe 15 mk. za wyraz, duże litery 120 mk., dla poszukujących pracy 5 mk., najmniejsze ogło-
szenie 150 mk., Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej, zagraniczne 100 procent drożej. Stronice przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 łamy, za 1 kstern 5
łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmują administracja do godz. 6-ej; po 6-ej dolicza się 50 proc. Za nieterm-
nowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiado-
mienia „Rozwoju” można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.